

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Fakulta ekonomická
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Vývoj ve zdanění příjmů u OSVČ

Vypracovala: Nela Šmuchová
Vedoucí práce: Ing. Hana Hlaváčková

České Budějovice 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Nela ŠMUCHOVÁ
Osobní číslo: E13156
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Název tématu: Vývoj ve zdanění příjmů u OSVČ
Zadávací katedra: Katedra účetnictví a financí

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zjistit vývoj daně z příjmů v hospodaření OSVČ v letech 2014 - 2016, postihnout legislativní změny týkající se daně z příjmů v letech 2014 - 2016.

Rámcová osnova:

1. Základní pojmy daňové teorie, daňová soustava v ČR.
2. Zachycení daní v účetnictví.
3. Daň z příjmů fyzických osob.
4. Podstatné změny v zákoně o daních z příjmů FO v posledních letech.
5. Zdravotní a sociální pojištění OSVČ.
6. Případová studie zaměřující se na daň z příjmů a možnosti její optimalizace u konkrétní OSVČ.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

40 - 50 stran formátu A4

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

1. DUŠEK, J. (2015). *Daně z příjmů 2015*. Praha: Grada Publishing a.s.
2. KŘEMEN, B. (2014). *100 legálních daňových triků 2014*. Praha: Grada Publishing a.s.
3. MARKOVÁ, H. (2015). *Daňové zákony 2015*. Praha: Grada Publishing a.s.
4. ŠTOHL, P. (2015). *Daně a daňová evidence: praktický průvodce 2015*. Znojmo: SVŠE.
5. VALOUCH, P. (2010). *Daňové tipy a triky pro fyzické osoby*. Praha: Grada Publishing, a.s.
6. VANČUROVÁ, A. (2014). *Daňový systém ČR 2014*. Praha: Vox.
7. VYBÍHAL, V. (2010). *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010*. Praha: Grada Publishing, a.s.
8. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších novel.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Hana Hlaváčková

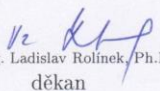
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce:

3. března 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2016

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2015

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 15. dubna 2016

.....

Nela Šmucharová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Haně Hlaváčkové za čas, odbornou pomoc a vedení mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	4
2	Literární rešerše	5
2.1	Základní pojmy daňové techniky	5
2.1.1	Daň.....	5
2.1.2	Daňový subjekt	6
2.1.2.1	Poplatník	6
2.1.2.2	Plátce	6
2.1.3	Základ daně.....	7
2.1.4	Sazba daně	8
2.1.5	Daňová soustava České republiky a její právní úprava	9
2.1.5.1	Historie daňové soustavy	9
2.1.5.2	Přímé daně.....	9
2.1.5.3	Nepřímé daně	10
2.1.5.4	Ostatní daňové příjmy	10
2.2	Daně v účetnictví.....	11
2.2.1	Daň z příjmů	11
2.2.2	Daň z přidané hodnoty	12
2.2.3	Ostatní daně	14
2.2.4	Ostatní přímé daně	15
2.2.5	Silniční daň	15
2.3	Daň z příjmů fyzických osob	16
2.3.1	§ 6 ZDP - Příjmy ze závislé činnosti	16
2.3.2	§ 7 ZDP - Příjmy ze samostatné činnosti.....	17
2.3.3	§ 8 ZDP - Příjmy z kapitálového majetku	18
2.3.4	§ 9 ZDP - Příjmy z nájmu	19

2.3.5	§ 10 ZDP - Ostatní příjmy	19
2.4	Podstatné zmeny v zákoně o daních z příjmů FO	19
2.4.1	Změny v roce 2014	19
2.4.2	Změny v roce 2015	21
2.4.3	Změny v roce 2016	22
2.5	Zdravotní a sociální pojištění u OSVČ	23
2.5.1	OSVČ z pohledu sociální pojištění	23
2.5.1.1	Povinná účast na důchodovém pojištění	23
2.5.1.2	Dobrovolná účast na nemocenském pojištění OSVČ	24
2.5.1.3	Povinnosti OSVČ	25
2.5.1.4	Vyměřovací základ pro placení záloh	25
2.5.2	Zdravotní pojištění	25
2.5.2.1	OSVČ z pohledu zdravotní pojišťovny	25
2.5.2.2	Vyměřovací základ	26
3	Metodika	27
4	Optimalizace u konkrétní OSVČ	30
4.1	Výběr daňového subjektu	30
4.1.1	Varianta č. 1 - Při použití prokazatelně vynaložených výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů	30
4.1.2	Varianta č. 2 - Paušální výdaje	30
4.2	Odpis majetku	31
4.2.1	Plán daňových odpisů – rovnoměrné odpisy	31
4.2.2	Plán daňových odpisů – zrychlené odpisy	31
4.3	Stanovení dílčích základů daně	32
4.3.1	§ 7 ZDP - Příjmy ze samostatné činnosti	32
4.3.2	§ 8 ZDP - Příjmy z kapitálového majetku	32
4.3.3	§9 ZDP - Příjmy z nájmu	33

4.3.4	§ 10 ZDP - Ostatní příjmy	33
4.4	Výpočet základu daně	34
4.5	Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem.....	35
4.5.1	Odečet darů	35
4.5.2	Odečet úroků z úvěrů	35
4.5.3	Odečet příspěvků na penzijní připojištění	36
4.5.4	Odečet příspěvků na soukromé životní pojištění.....	37
4.6	Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob	38
4.6.1	Sleva na poplatníka	39
4.6.2	Sleva na manželku	39
4.6.3	Sleva za umístění dítěte	40
4.6.4	Daňové zvýhodnění na vyživované děti	41
4.7	Vyhodnocení variant a doporučení	42
4.7.1.1	Vyhodnocení - varianta č. 1	42
4.7.2	Vyhodnocení - varianta č. 2	42
4.7.3	Daňové zvýhodnění	42
4.7.4	Doporučení.....	44
4.8	Silniční daň.....	44
5	Závěr	46
I.	Summary	48
II.	Seznam použitých zdrojů	49
III.	Seznam obrázků a tabulek	
IV.	Seznam použitých zkratk	

1 Úvod

Stále větší zájem veřejnosti si získává daňová problematika, zejména problematika daně z příjmů fyzických osob. Již v 10. století existují záznamy o povinnosti platit daně. Tato povinnost v průběhu let zaznamenala mnohé změny, princip však zůstává stejný - zdanit veškeré příjmy a majetek obyvatelstva. Nejvíce viditelná je daň z příjmů fyzických osob, která je vyčíslena na výplatní pásce nebo v daňovém přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Cílem většiny z nás je, za pomoci daňové optimalizace, platit daně co nejnížší.

Ve své práci se nejdříve zaměřím na základní pojmy daňové teorie, například na to jaký je rozdíl mezi plátcem daně a daňovým poplatníkem, zamyslím se nad vývojem daňové soustavy České republiky atd. Dále budu řešit zachycení daní v účetnictví, a to zaúčtování daně z příjmů, daně z přidané hodnoty, silniční daně a další. Hlavní část práce je zaměřena na problematiku daně z příjmů a některé významné změny pro poplatníka daně z příjmů fyzických osob, které jsou zakotveny v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů, v letech 2014 až 2016.

V praktické části bakalářské práce bude řešeno zdanění osoby samostatně výdělečně činné, která podniká na základě živnostenského oprávnění. Zaměřeno na zdaňovací období (kalendářní rok) 2015, kdy bude vypočtena daň z příjmů fyzických osob. Bude proveden výpočet základu daně z příjmů při uplatnění výdajů procentem z vykazovaných příjmů a výpočet základu daně z příjmů při uplatnění skutečně vynaložených výdajů. Daňový základ bude u obou výpočtů maximálně optimalizován a to tak, aby bylo daňové zatížení osoby samostatně výdělečně činné co nejnížší. Výsledkem práce bude stanovení daňové povinnosti fyzické osoby. Výsledná platba daně nebo nárok na vrácení přeplatku daně z příjmů fyzických osob.

2 Literární řešerše

2.1 Základní pojmy daňové techniky

2.1.1 Daň

Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je návratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová. (Vančurová & Láchová, 2014)

Daně se používají k hrazení tzv. společných potřeb, které mohou být např. obrana státu, školství. Plynou do veřejných rozpočtů, jedná se o rozpočty státu, obce nebo státního fondu. Nenávratnost znamená, že se po určité době nevrací. Daň se také označuje jako cena, za kterou platíme, to co spotřebováváme, např. statky a služby, tzn. neekvivalentnost. Daň je označována jako neúčelová, z toho důvodu, že nevíme, co z prostředků bude financováno. Jsou i výjimky, u kterých víme, kam daň plyne a co z ní bude financováno, např. z výnosu silniční daně se hradí výstavba a údržba dálnic a silnic. (Vančurová & Láchová, 2014)

Moderní daně plní několik funkcí. Mezi tyto funkce patří fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační. (Vančurová & Láchová, 2014)

Mezi pět základních funkcí daně je řazena fiskální funkce, která je charakteristická tím, že má schopnost naplnit veřejný rozpočet. Druhá je alokační funkce daně, tzv. daňová podpora nebo nepřímé financování některých odvětví prostřednictvím daňových úlev. V třetí řadě mezi základní funkce daně bude uvedena redistribuční funkce, která řeší problém rozdělování důchodu ve společnosti na základě tržních mechanismů. Funkce přerozděluje důchody od bohatších k chudším, a tedy kdo má více, bude tedy platit i vyšší daň. Zde nastává problém, že nelze změřit kdo má více a kdo ne. Lze pouze říci, kdo má vyšší příjem ten tedy platí i vyšší daň. Předposlední funkcí je stimulační. Tato funkce má za úkol změnit pohled na daň jako na újmu. Stát dává různé úlevy od daní, např. uplatnění ztráty z podnikání v následujících letech. Další daňovou podporou jsou tzv. „daňové prázdniny“. Poslední, tedy pátou funkcí, je funkce stabilizační, která je součástí stimulační funkce a zmírňuje výkyvy v ekonomickém cyklu. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.2 Daňový subjekt

Daňový subjekt je osoba dle zákona povinná strpět, odvádět a platit daň. Daňové subjekty rozlišujeme na poplatníka a plátce daně. Právní hledisko je jednoznačné, ale za to teoretické se liší. (Vančurová & Láchová, 2014)

Obecně řečeno poplatník je osoba, která má v záměru nést daňové břemeno a i odvádět daň. Plátce daně pouze odvádí daň, jedná se pouze o osobu, kterou stát pověřil výběrem daně, ale daňového břemena nesou jiní. (Vančurová & Láchová, 2014)

Daňový subjekt zpravidla bývá fyzická či právnická osoba. Je i možné, aby daňových subjektů bylo více. Zejména u daní z příjmů je to zdanitelná jednotka. Je-li více osob u zdanění, jedná se o tzv. společné zdanění. U fyzických osob se to vyskytuje u manželské dvojice a u právnických osob je to z obchodních závodů spojených do skupin tzv. konsolidace základu daně skupiny. Konsolidované zdanění právnických osob, je to bariéra proti daňovým únikům. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.2.1 Poplatník

Poplatník je daňový subjekt, jehož předmět je dani podroben a musí daň sám platit. Poplatník je nositelem daňového břemena. V některých případech, určení poplatníka je velice náročné. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.2.2 Plátce

Plátce daně je daňovým subjektem, který se jediný účastní na výběru daní. Plátce odvádí vybranou daň od jiných subjektů prostřednictvím ceny produkce. Odpovědná osoba státu, aby daň inkasoval a odvedl. (Vančurová & Láchová, 2014)

Srážka daně u zdroje, tj. plátcí minimalizuje možnost daňových úniků. Srazit daň z příjmů může ten, kdo daný příjem vyplácí a má tedy možnost srazit daň před výplatnou a odvést ji. Odvedení daně z příjmů je hlavní zásada rovné daně. Výhodou je, že daň se odvede rychle po vzniku (výpočtu daně). Tento výběr snižuje administrativní náklady. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.3 Základ daně

Základ daně je předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle zákonných pravidel. (Vančurová & Láchová, 2014)

Základ daně musí být vyjádřen vždy v měrných jednotkách, tzn. ve fyzikálních jednotkách nebo v hodnotovém vyjádření. Jedná se o daně stanovené bez vztahu k velikosti základu daně, např. daň z hlavy. V České republice se nesetkáme s daní z hlavy, ale lze tuto daň přirovnat k místnímu poplatku. Dále členíme na daně specifické, které mají základ daně vyjádřen v jednotkách fyzického objemu. A v poslední řadě jsou daně hodnotové, neboli také označovány jako „ad valorem“, tj. daň ze spotřeby či daň důchodová. (Vančurová & Láchová, 2014)

Základ daně může být jak toková tak i stavová veličina. Stavová veličina se vztahuje k určitému okamžiku a toková veličina je nasčítávána za stanovené období. (Vančurová & Láchová, 2014)

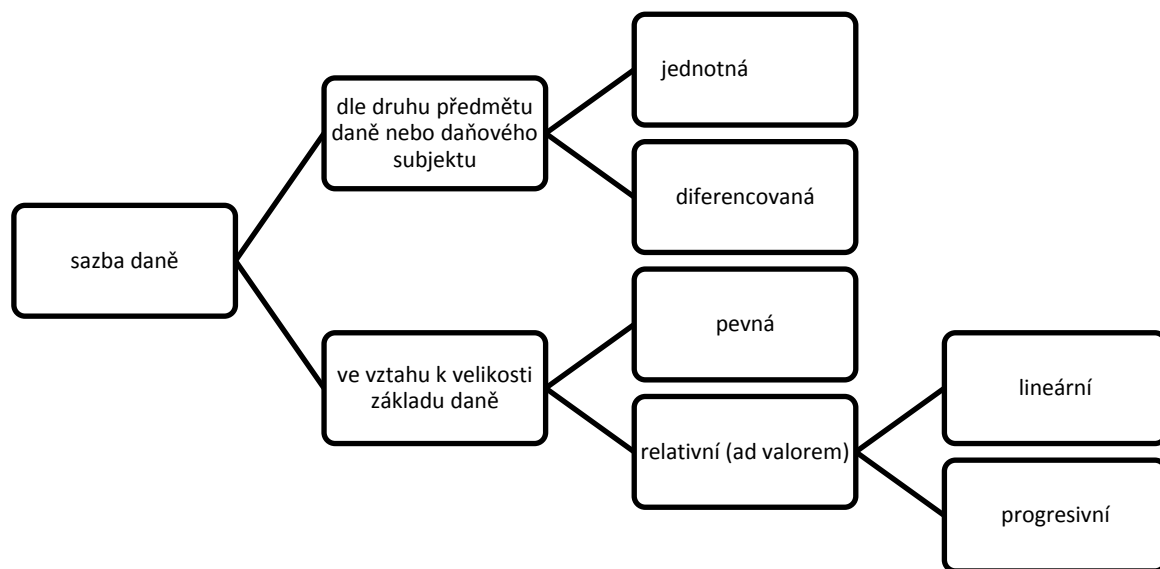
Při zdaňování více jak jedné osoby se stanoví, že základy daně se sečtou a vznikne společný základ daně, ze kterého vypočteme jednu částku daně. Tento typ zdanění je například úplné rodinné zdanění. U korporací se základ daně označuje jako konsolidovaný základ daně. Vzniká zde i záporný základ daně, který označuje tzv. daňovou ztrátu. Daňovou ztrátu si právnická osoba může odečíst od základu daně v rozmezí až 5 let. (Vančurová & Láchová, 2014)

Pro zjištění celkového základu daně fyzických osob budou nejdříve vypočteny dílčí základy daně dle §§ 6 -10 ZDP. Součet dílčích základů daně je tzv. celkový základ daně, který lze dále upravovat. Základ daně, zejména základ daně u daně z příjmů, můžeme dále snížit o odpočty. Odpočty rozlišujeme standardní a nestandardní. Standardní odpočet snižuje základ daně o pevnou částku, jestliže daňový subjekt splní podmínky. Nestandardní odpočty slouží například na veřejně prospěšné účely. Uplatnění nestandardních odpočtů, které jsou limitovány nebo stanoveny v absolutní částce, kterou nemůže daňový subjekt překročit. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.4 Sazba daně

Sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně (sníženého o odpočty) stanoví základní částka daně. (Vančurová & Láchová, 2014)

Schéma 1 Druhy sazeb daně

Zdroj: (Vančurová & Láchová, 2014)

Sazba daně dle druhu předmětu daně nebo daňového subjektu se rozděluje na jednotnou sazbu daně a diferencovanou sazbu daně. (Vančurová & Láchová, 2014)

Jednotná sazba daně znamená, že pro všechny typy a druhy předmětu daně je jednotná a nezávislá na daňovém subjektu. Naopak při diferencované sazbě daně se výše daně liší dle jednotlivých předmětů daně. (Vančurová & Láchová, 2014)

Dále členíme sazbu daně dle vztahu a k velikosti základu daně tedy na pevnou a relativní sazbu daně. (Vančurová & Láchová, 2014)

Pevná sazba daně je stanovena k fyzikální jednotce základu daně. Zde je stanoveno, že základ daně nebo sazba musí být vyjádřena v peněžních jednotkách. Relativní sazba daně se vyskytuje u běžných daní, ale může být i u daní kapitálových. Sazbu dále lze členit na lineární sazbu, tj. daň roste se základem daně ve stejném poměru a na

progresivní sazbu tj. při zvyšování základu daně se zvyšuje i sazba daně. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.5 Daňová soustava České republiky a její právní úprava

2.1.5.1 Historie daňové soustavy

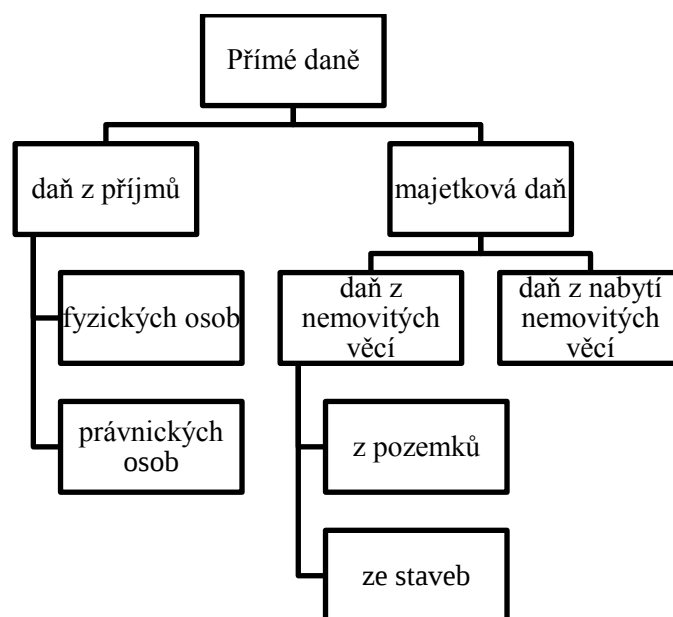
Historie daní je velice rozsáhlá. Již první informace o celním regálu byla v 10. století za knížete Václava. Odvody daňového charakteru byly dobrovolnými naturálními platbami svobodných občanů a obyvatelů královských měst. Boleslav I. zavedl tzv. „daň míru“ jako povinnou platbu. Při vzniku samostatného Československého státu byla zaznamenána v roce 1918 velká změna. Byl zřízen Ústřední finanční úřad ministerstva financí. Bylo důležité sjednotit různé systémy daní, k tomu pomohla daňová reforma v roce 1927. Po druhé světové válce byl daňový systém v ohrožení. Z tohoto důvodu byly provedeny daňové reformy v roce 1954. Tyto reformy rozdělily daně na daně placené podnikatelskou sférou a daně placené obyvatelstvem. Po této nejzásadnější reformě proběhlo ještě několik úprav. Daňová soustava České republiky byla vytvořena v roce 1993, kdy byl dán základ pro dnešní daňový systém. (Široký, 2015)

Daňový systém České republiky rozděluje daně do dvou základních skupin, a to na přímé daně a nepřímé daně. Přímé daně se vypočtou z předmětu poplatníka a musí je také sám odvést. Nepřímé daně odvádí někdo jiný než poplatník, tzn., že daňové břemeno nese plátce. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.5.2 Přímé daně

U přímých daní je možné přesně určit subjekt, jenž bude platit daň. Přímé daně dále dělíme na daně z příjmů a na majetkové daně. (Vančurová & Láchová, 2014)

Schéma 2 Přímé daně

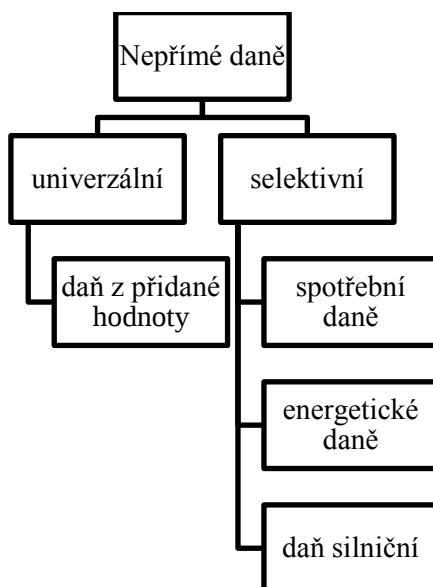

Zdroj: vlastní zpracování (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.5.3 Nepřímé daně

Nepřímé daně dopadají na občany ČR nepřímou formou, tak že jejich úhrada je zahrnuta v ceně nakoupených výrobků a služeb. (Vančurová & Láchová, 2014)

Schéma 3 Nepřímé daně

Zdroj: vlastní zpracování (Vančurová & Láchová, 2014)

2.1.5.4 Ostatní daňové příjmy

Ostatní daňové příjmy nelze jednoznačně přiřadit k daním. Příjmy zahrnují povinné platby placené formou pojistného nebo daně. Jedná se o cla, pojistné na sociální

pojištění, pojistné na veřejné zdravotní pojištění, správní poplatky, soudní poplatky, místní poplatky a poplatky za užívání silnic a dálnic. (Vančurová & Láchová, 2014)

2.2 Daně v účetnictví

Vztah daní a účetnictví se eviduje v účtové skupině 34 – Zúčtování daní a dotací, kde jsou zachyceny vztahy vůči finančním orgánům z titulu daňové povinnosti účetních jednotek, z hledisek poplatníků a plátců daně. (Chalupa a kolektiv, 2011)

Účtová skupina 34 – Zúčtování daní a dotací, zachycuje předpis odvodové povinnosti a skutečné odvody přímých a nepřímých daní. (Sedláček, 2004)

2.2.1 Daň z příjmů

Výši daně z příjmů buď u právnických osob či fyzických osob zjistí poplatník po vyplnění a podání daňového přiznání k dani z příjmů právnických či fyzických osob. České účetní předpisy dělí daňovou povinnost pouze na běžnou činnost. Při účtování daně z příjmů jsou stanoveny určité postupy. Jedním z postupů je, že součet položek zúčtovaných na účtu 591 – Daň z příjmů z běžné činnosti vyjadřující dluh účetní jednotky vůči finančnímu orgánu z titulu daně z příjmů se musí rovnat součtu zaplacených záloh. (Ryneš, 2014)

U daně z příjmů lze vytvořit rezervu na daň z příjmů. Rezerva se využije v případě, že účetní jednotka sestavuje účetní závěrku před sestavením řádného daňového přiznání. Tehdy se daňovou povinností pouze odhaduje. V následujícím účetním období se rezerva zruší a vyúčtuje se zjištěná daňová povinnost z řádného daňového přiznání. Daňový dluh je vypořádán ze zaplacených záloh či z platby provedené finančnímu úřadu. (Ryneš, 2014)

Výsledný dluh vůči finančnímu úřadu musí být vyčíslen v souladu s daňovým přiznáním. Tedy v daném období vznikne „daňový zisk“ nebo „daňová ztráta“. (Kovanicová, 1998)

Pokud účetní jednotce nevznikne za účetní (a zdaňovací) období daňová povinnost, nebude účtovat o splatné dani ani v případě, že v některé činnosti byl vytvořen zisk a v jiné ztráta. (Chalupa a kolektiv, 2011)

Účet 341 – Daň z příjmů je zachycuje pohledávky a závazky z titulu zdanění výsledku hospodaření účetní jednotky. Pro odvedení daně z příjmů jak fyzických či právnických osob, musí být upraven výsledek hospodaření účetní jednotky na daňový základ. (Chalupa a kolektiv, 2011)

Tabulka 1 Postup účtování u daně z příjmů

Číslo	Popis účetní operace	MD	D
1.	Výpis z běžného účtu – Zaplacené zálohy na daň z příjmů	341	221
2.	Odhad splatné daně	591	453
3.	Daň. přiznání – zjištěná daňová povinnost	591	341
4.	Zrušení odhadu	453	591
5.	Výpis z běžného účtu – úhrada nedoplatku	341	221

Zdroj: vlastní zpracování (obecně uznávaný způsob účtování)

2.2.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je daní nepřímou. Daň z přidané hodnoty je založena na průběžném zdaňování rozdílu mezi vstupy a výstupy. Plátcí daně zde mají nárok na odpočet daně zaplacené na vstupu a povinně musí zdanit výstupy, tedy pokud nejsou osvobozené. U plátce daně z přidané hodnoty je daň zachycena na účtu 343 – Daň z přidané hodnoty. Neplátcí DPH nakupují veškeré zboží a služby od plátců za ceny včetně DPH, výstupy ale nezdaňují. Zároveň nemají nárok na odpočet daně z přidané hodnoty. U neplátce se daň stává součástí ocenění majetku, tedy rovnou spadá do nákladů. (Ryneš, 2014)

Za plátce daně z přidané hodnoty je označována osoba, povinná k dani (osoba samostatně uskutečňující ekonomickou činnost), která 12 za předcházejících měsíců překročila obrát 1 000 000 Kč. (Skálová a kolektiv, 2013)

Základ daně pro výpočet daně z přidané hodnoty je cena včetně cla a spotřební daně. Vývoz do zemí EU je od daně z přidané hodnoty osvobozen. Naopak veškerý dovoz ze třetích (jedná se o země, které nejsou členy EU) dani z přidané hodnoty podléhají. (Ryneš, 2014)

Daň z přidané hodnoty bude účtována podle daňových dokladů. Účetnictví zabezpečuje údaje pro potřeby daňového přiznání a správnou správu daně. Účetní předpisy neřeší techniku, jak daný subjekt bude evidovat daň. Nabízí se tu několik možností. Jedna z možností je analytická evidence k účtu 343 – Daň z přidané hodnoty nebo mimoúčetní evidence. Lze využít oba způsoby evidence. (Ryneš, 2014)

Při nákupu či pořízení vznikne daň na vstupu, která je zaúčtována na stranu MD účtu 343 – Daň z přidané hodnoty, tedy daň na výstupu, která vzniká při prodeji v účetnictví je zachycena na straně D účtu 343- Daň z přidané hodnoty. Na konci účetního období bude uzavřen účet 343- Daň z přidané hodnoty a zjištěn konečný zůstatek. (Ryneš, 2014)

Na základě evidence jsou plátcí daně z přidané hodnoty povinni stanovit daň. Daň na vstupu, tj. strana MD je vyšší než daň na výstupu, označováno za nadměrný odpočet. Daň na výstupu, tj. strana D vyšší než daň na vstupu, jedná se o daňovou povinnost. (Strouhal & Židlická, 2010)

Tabulka 2 Postup účtování DPH při vstupu i výstupu

Číslo	Popis účetní operace	MD	D
1.	Nákup zboží na fakturu (celková cena)		321
a)	Prodejní cena	131	
b)	DPH (vstup)	343	
2.	Výpis z běžného účtu – úhrada přijaté faktury	321	221
3.	Prodej výrobků na fakturu (celková částka)	311	
a)	Prodejní cena		604
b)	DPH (výstup)		343
4.	Výpis z běžného účtu – úhrada vydané faktury	221	311

Zdroj: vlastní zpracování (obecně uznávaný způsob účtování)

2.2.3 Ostatní daně

Účet 345 – Ostatní daně a poplatky, zachycuje daňovou povinnost vztahující se k ostatním daním a poplatkům dle příslušných daňových předpisů. Jedná se např. o daň silniční, daň z nemovitých věcí. (Chalupa a kolektiv, 2011)

Spotřební daně jsou řazeny do skupiny nepřímé daně a v účetnictví jsou uvedeny na účtu 345 – Ostatní daně a poplatky. Spotřební daně zahrnují: daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a daň z tabákových výrobků. (Chalupa a kolektiv, 2011)

Tabulka 3 Postup účtování u ostatních daní

Číslo	Popis účetní operace	MD	D
1.	Sankce – porušení daňových předpisů	545	345
2.	Předpis – ostatních daní (např. nabytí nemovité věci)	538	345
3.	Předpis daně z nemovitých věci	532	345
4.	Předpis pokut a penále	545	345
5.	Výpis z běžného účtu – odvod peněz správci daně	345	221

Zdroj: vlastní zpracování (obecně uznávaný způsob účtování)

2.2.4 Ostatní přímé daně

Účet 342 – Ostatní přímé daně je využíván při zúčtování daní z příjmů, kdy účetní jednotka je plátcem daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, ale tuto daň odvádí za jiného poplatníka. Většinou se jedná o placení daně z příjmů ze závislé činnosti za zaměstnance a srážka daně z příjmů podléhající zvláštní sazbě daně z příjmů např. dividendy. (Chalupa a kolektiv, 2011)

Tabulka 4 Postup účtování u ostatních přímých daní

Číslo	Popis účetní operace	MD	D
1.	Hrubá mzda zaměstnanců	521	331
2.	Srážková daň ze mzdy zaměstnance	331	342
3.	Výpis z běžného účtu – platba srážkové daně	342	221

Zdroj: vlastní zpracování (obecně uznávaný způsob účtování)

2.2.5 Silniční daň

Silniční daň je evidována v účetnictví na účtu 345 – Ostatní daně a poplatky. Jedná se o daň nepřímou. Tento účet je veden analyticky. Daň je placena zálohově tj. čtyřikrát do roka. Záloha na daň se vypočte jako 1/12 příslušné roční sazby daně za kalendářní rok. Sazby této daně jsou uvedeny v Zákoně ČNR č. 16/93 Sb., o dani silniční, ve znění

pozdějších předpisů. Celkové zálohy na konci zdaňovacího období se musí rovnat předpisu daně. (Marková, 2015)

Poplatník silniční daně je ten, kdo používá motorové vozidlo k podnikání. Zaměstnavatel platí silniční daň, pokud je zapsán v technickém průkazu. (Macík, 2000)

Tabulka 5 Účtování silniční daně

Číslo	Popis účetní operace	MD	D
1.	Výpis z běžného účtu – platby záloh	345	221
2.	Předpis daně silniční	531	345
3.	Výpis z běžného účtu – platba doplatku daně v následujícím období	345	221

Zdroj: vlastní zpracování (obecně uznávaný způsob účtování)

2.3 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). (Marková, 2016)

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob, jejich příjmy, majetek a úkony jsou podrobeny dani. Poplatníci jsou daňovými rezidenty, kteří mají trvalé bydliště na území České republiky a zdržují se déle než na 183 dnů. Osoba, která není daňovým rezidentem, je tedy daňovým nerezidentem. Daň z příjmů fyzických osob podléhají pouze ty příjmy, které plynou ze zdrojů vzniklých v České republice. V případě, že existuje smlouva o zamezení dvojího zdanění s konkrétním státem určující pravidla zdanění. (Marková, 2015)

2.3.1 § 6 ZDP - Příjmy ze závislé činnosti

Daň z příjmů ze závislé činnosti lze označit za zdanění platů a mezd. Lze říci, že do této oblasti spadá nejvíce poplatníků. Plátcem je zde zaměstnavatel, který srazí daň svým zaměstnancům a tuto daň odvádí finančnímu úřadu v měsíčních platbách. (Marková, 2015)

Mezi příjmy ze závislé činnosti lze zařadit:

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazců plátce,
- b) funkční požitky jsou odměny za výkon funkce,
- c) příjmy za práci, člena družstva, společníka s ručeným omezením, komanditisty komanditní společnosti,
- d) odměny členům družstva právnické osoby a likvidátora,
- e) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti. (Marková, 2015)

Za příjmy dle § 6 ZDP se nepovažují například: náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti, hodnota osobních pracovních prostředků, částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele. (Marková, 2015)

Dále jsou zde i osvobozené příjmy, které jsou například: nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců, stravování zajištěné prostřednictvím jiných subjektů, zvýhodnění poskytovaná zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu, platba zaměstnavatele v celkovém úhrnu nejvýše 30 000 Kč ročně. (Marková, 2015)

2.3.2 § 7 ZDP - Příjmy ze samostatné činnosti

Mezi příjmy ze samostatné činnosti lze zařadit

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění. (Marková, 2015)

Základ daně tvoří příjmy, které se snižují o skutečně vynaložené výdaje na dosažení, zajištění a udržení zisku. Tyto informace jsou zjištěny z účetnictví, ti co nevedu účetnictví mají povinnost vést daňovou evidenci. Daňová evidence obsahuje údaje o příjmech a výdajích, majetku a dluzech. (Marková, 2015)

Pokud si poplatník neuvede skutečně vynaložené výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, budou uplatněny výdaje procentem z příjmů. (Marková, 2015)

U paušálních výdajů dílčího základu daně nelze kombinovat výdaje se skutečnými, tj. výdaje jsou uplatňovány buď všechny ve skutečné výši, nebo všechny paušálem. (Dušek, 2015)

Tabulka 6 Výdajové sazby

Položka	Paušální výdaj	Maximální hranice pro uplatnění paušálního výdaje
Příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného	80 %	1 600 000 Kč
Příjem ze živnostenského podnikání	60 %	1 200 000 Kč
Příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000 Kč
Jiný příjem ze samostatné činnosti	40 %	800 000 Kč

Zdroj: (Marková, 2015)

2.3.3 § 8 ZDP - Příjmy z kapitálového majetku

Za příjmy z kapitálového majetku lze považovat např. podíly ze zisku z obchodní korporace a úroky z držby cenných papírů, podíly na zisku tichého společníka z účasti podnikání, výnos z jednorázového vkladu a z vkladu jemu na roveň postaveného. Za příjem se také považuje rozdíl mezi vyplacenou jmenovitou hodnotou dluhopisu včetně vkladního listu nebo vkladu jemu na roveň postaveného a emisním kursem při jejich vydání. Lze zařadit i úrokové příjmy vydané z dluhopisu v zahraničí poplatníkem se sídlem v České republice plynoucí poplatníkovi. Tato částka bude přepočtena na české koruny a pak zdanění srážkovou daní ve výši 15 % u zdroje. Potom by se tato částka nezahrnovala do dílčího základu daně z kapitálového majetku. (Marková, 2015)

V dílčím základu daně podle § 8 ZDP jsou zahrnuty pouze příjmy. (Křemen, 2012)

2.3.4 § 9 ZDP - Příjmy z nájmu

O příjmy z nájmu se jedná tehdy, pokud nejde o příjem uvedený v §§ 6 až 8 ZDP, jsou to příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů, příjmy z nájmu movitých věcí, krom příležitostného nájmu. (Marková, 2015)

Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy, které jsou sníženy o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatník, pokud neuplatní skutečné výdaje, může si uplatnit výdaje stanovit procentem ve výši 30 % z příjmů, ale maximálně však do částky 600 000 Kč. (Marková, 2015)

2.3.5 § 10 ZDP - Ostatní příjmy

Mezi ostatní příjmy patří takové příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud se nejedná o příjmy dle §§ 6 až 9 ZDP. Mezi tyto příjmy lze zařadit příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, příjmy z převodu movité věci, cenného papíru a jiné věci, příjmy z převodu účasti na společnosti s ručeným omezením, komanditisty na komoditní společnosti nebo z převodu družstevního podílu. (Marková, 2015)

Dílčí základ daně podle § 10 ZDP je stanoven jako rozdíl mezi příjmy a výdaji vynaložených na jejich dosažení. (Křemen, 2012)

Příjmy dle § 10 ZDP jsou osvobozeny, pokud jejich úhrn nepřesáhne ve zdaňovacím období více jak 30 000 Kč. (Marková, 2015)

2.4 Podstatné změny v zákoně o daních z příjmů FO

Změny jsou zaznamenány v posledních třech letech. Nejsou popsány všechny změny, důvodem je, že změny byly velice rozsáhlé. V následujících odstavcích jsou popsány pouze nejdůležitější změny týkající se zákona o dani z příjmů. (vlastní zpracování)

2.4.1 Změny v roce 2014

Změny v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) platné od 1. 1. 2014 souvisí zejména

s rekodifikací soukromého práva, tj. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dochází především ke změnám v terminologii, jsou zavedeny nové pojmy a instituty (viz níže tabulka 7), které předpokládají nejdůležitější změny. Dále změny věcné, které byly vyvolané rekodifikací soukromého práva a integrací daně dědické a darovací a dále změny legislativně technické. (Dobešová, 2014)

Tabulka 7 Změny ve zdanění příjmů ze závislé činnosti do 1. 1. 2014

Původní termín	Nový termín
Poplatníci uvedení v § 2 odst. 3 ZDP	Daňoví rezidenti
Pronájem	Nájem
Byt jako věc, která může být předmětem vlastnictví	Jednotka, která nezahrnuje nebytový prostor
Půjčka	Zápůjčka
Závazek	Dluh
Domácnost	Společně hospodařící domácnost
Právo, služba nebo věc	Plnění
Banka, zahraniční banka, pobočka, zahraniční banka	Banka

Zdroj: (Dobešová, 2014)

Od 1. 1. 2014 dochází ke změně v terminologii příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, nově pouze příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP). K zásadní změně došlo ve zdanění příjmů ze závislé činnosti daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně v § 6 odst. 4 ZDP. Nově je samostatným základem daně příjem z dohody o provedení práce (který za podmínek stanovených zvláštními předpisy nepodléhá ani sociálnímu ani zdravotnímu pojištění) a současně se zvýšil úhrnný měsíční limit pro srážkovou daň z 5 000 Kč na 10 000 Kč. Nově bude mít poplatník možnost zahrnout tyto příjmy po uplynutí zdaňovacího období do ročního základu daně (dílčího základu daně dle § 6 ZDP) v daňovém přiznání pro účely uplatnění daňových výhod s tím, že srážková daň se započte na roční daňovou povinnost poplatníka. (Dobešová, 2014)

Další podstatnou terminologickou úpravou v ZDP byl § 7- příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, nově příjmy ze samostatné činnosti. Věcný rozsah příjmů spadající do § 7 zůstává nezměněn. Úpravu doznal i § 9 - příjmy z pronájmu, nově upraveno na příjmy z nájmu. ZDP v § 10 - ostatní příjmy, zdaňuje příjmy nabyté z titulu dědění, odkazu, darování a jiné příjmy nabyté bez poskytnutého protiplnění. Nově zavedený pojem bezúplatné příjmy. (Dobešová, 2014)

Nově mezi slevy na dani z příjmů fyzických osob lze zařadit slevu za umístění dítěte (tzv. školkovné). Poplatník může uplatnit výdaje za umístění dítěte zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona (jedná se např. i o firemní či soukromou školku, lesní školku, soukromé jesle) pokud jím nebyly uplatněny jako výdaj dle § 24 ZDP, až do výše minimální mzdy tj. za zdaňovací období 2014 max. do výše 8 500 Kč. Slevu lze uplatnit u zaměstnavatele v ročním zúčtování nebo v daňovém přiznání. (Dobešová, 2014)

2.4.2 Změny v roce 2015

V důsledku zvýšení minimální mzdy došlo i k možnosti uplatnit slevu za umístění dítěte § 35ba odst. 1 písm. g) a § 35 bb ZDP ve výši 9 200 Kč na jedno dítě, vyživuje-li v jedné společné domácnosti více poplatníků, může slevu za umístění dítěte uplatnit ve zdaňovacím období pouze jeden z nich. (Dobešová, 2015)

Významnou změnou platnou od 1. 1. 2015 je daňové zvýhodnění dle § 35c odst. 1 ZPD. Rozlišujeme daňové zvýhodnění na první, druhé, třetí a každé další dítě. Rozlišujeme, zda poplatník vyživuje ve společně hospodařící domácnosti více dětí ve smyslu § 35c odst. 6 ZDP nikoliv všechny děti, o které fakticky poplatník ve své domácnosti pečuje, ale na které daňové zvýhodnění uplatnit nemůže. Například nelze započítat děti zletilé, které se již nepřipravují soustavně na budoucí povolání, děti družky z dřívějšího vztahu, vnouče, jehož rodiče mají příjmy, ze kterých daňové zvýhodnění mohou uplatnit apod. (Dobešová, 2015)

Tabulka 8 Daňové zvýhodnění

Položka	Roční	Měsíční
Daňové zvýhodnění – na jedno dítě	13 404 Kč	1 117 Kč
Daňové zvýhodnění – na druhé dítě	15 804 Kč	1 317 Kč
Daňové zvýhodnění – na třetí a každé další dítě	17 004 Kč	1 417 Kč
Daňové zvýhodnění – na jedno dítě s průkazem ZTP/P	26 808 Kč	2 234 Kč
Daňové zvýhodnění – na druhé dítě s průkazem ZTP/P	31 608 Kč	2 634 Kč
Daňové zvýhodnění – na třetí a každé další dítě s průkazem ZTP/P	34 008 Kč	2 834 Kč

Zdroj: (Dobešová, 2015)

2.4.3 Změny v roce 2016

Došlo k zvýšení limitu slevy na dani za umístění dítěte v mateřské školce či v obdobném zařízení a to až do výše 9 900 Kč ročně za každé dítě. („Finanční správa: Změny v oblasti daně z příjmů a dalších navazujících zákonů“, 2015)

Další úpravou zákona došlo ke zvýšení daňového zvýhodnění na druhé a další dítě. Daňové zvýhodnění na druhé dítě bylo zvýšeno na 17 004 Kč ročně tj. 1 417 Kč měsíčně. A u třetího a dalšího dítěte bylo zvýšeno na 20 604 Kč ročně, tj. 1 717 Kč měsíčně. Daňové zvýhodnění na první dítě se v roce 2016 nezměnilo. („Finanční správa: Změny v oblasti daně z příjmů a dalších navazujících zákonů“, 2015)

2.5 Zdravotní a sociální pojištění u OSVČ

2.5.1 OSVČ z pohledu sociálního pojištění

Za osobu samostatně výdělečně činnou dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se považuje osoba, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti dle ZDP. Na spolupracující osobu lze rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, byla-li ukončena povinná školní docházka a bylo-li spolupracující osobě alespoň 15 let věku. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Samostatně podnikající osoby platí příspěvky na sociální zabezpečení samy za sebe. (Kubátová, 2015)

Za výkon samostatné výdělečné činnosti na území České republiky se považuje výkon samostatné výdělečné činnosti jak konané na území České republiky tak i mimo území České republiky, na základě oprávnění k výkonu takovéto činnosti vyplývající z českého právního předpisu. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Samostatná výdělečná činnost je rozdělena na hlavní samostatnou výdělečnou činnost a na vedlejší samostatnou výdělečnou činnosti. Vedlejší činnost vykonává osoba samostatně výdělečně činná, která měla zaměstnání a zároveň měla nárok na výplatu individuálního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Při splnění uvedených podmínek je povinná účast na důchodovém pojištění a platba příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Nemocenské pojištění je dobrovolné. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

2.5.1.1 Povinná účast na důchodovém pojištění

Povinná účast na důchodovém pojištění je tehdy, kdy OSVČ v kalendářním roce po celou dobu vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost nebo pokud vykonávala vedlejší činnost a dosáhla alespoň tzv. rozhodné částky. Pokud vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a dobrovolně se přihlásila k účasti na důchodovém

pojištění. Rozhodná částka v roce 2015 činila 63 865 Kč a v roce 2016 se zvýšila na 64 813 Kč. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Vznik účastní na důchodovém pojištění:

a) osoba samostatně výdělečně činná vykonávající hlavní činnost:
vzniká od 1. 1. kalendářního roku, ve kterém je činnost vykonávána nebo od prvního dne kalendářního měsíce, kdy se z vedlejší činnosti stala činnost hlavní,

b) osoba samostatně výdělečně činná vykonávající hlavní činnost:
vzniká od 1. 1. kalendářního roku, ve kterém dosáhla stanoveného příjmu nebo kdy se přihlásila k účasti na pojištění. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Účast na pojištění zaniká dnem ukončení samostatné výdělečné činnosti, zánikem oprávnění k výkonu nebo pozastavení výkonu činnosti OSVČ. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

2.5.1.2 Dobrovolná účast na nemocenském pojištění OSVČ

Nemocenské pojištění OSVČ je dobrovolné a vzniká na základě přihlášky. Vyměřovacím základem pro výpočet dávky nemocenského pojištění je úhrn měsíčních základů v rozhodném období, které trvá 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, než vznikla sociální událost. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Minimální vyměřovací základ v roce 2016 činil 5 000 Kč, měsíční pojistné činí nejméně 115 Kč tj. 2,3 %. Z nemocenského pojištění OSVČ je hrazena nemocenská a peněžitá pomoc v mateřství. (Ženíšková, 2016)

Účast zaniká dnem odhlášení OSVČ z nemocenského pojištění, nástupem výkonu trestu odnětí svobody a zánikem oprávnění k výkonu. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

2.5.1.3 Povinnosti OSVČ

OSVČ je povinna oznámit České správě sociálního zabezpečení zahájení a ukončení samostatné výdělečné činnosti, zánik oprávnění vykonávat samostatnou činnost, pozastavení vykonávání samostatné činnosti a zánik důvodu pro výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Tyto informace je povinna oznámit nejpozději do 7. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž tato skutečnost nastala. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

2.5.1.4 Vyměřovací základ pro placení záloh

Vyměřovací základ pro důchodové pojištění včetně příspěvku na státní politiku v zaměstnanosti činí 29,2 % z vyměřovacího základu daně. Vyměřovací základ je určen Přehledem o příjmech a výdajích vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení. Základ nesmí být nižší, než je minimální vyměřovací základ. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Maximální vyměřovací základ pro OSVČ pro pojistné na důchodovém pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka ve výši 48násobku průměrné mzdy, tj. 1 296 288 Kč. („Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ“, 2015)

Pro rok 2016 je minimální záloha placená OSVČ ve výši 1 972 Kč, minimální vyměřovací základ pro hlavní činnost činní 81 024 Kč, vedlejší činnost činí 32 412 Kč.

2.5.2 Zdravotní pojištění

2.5.2.1 OSVČ z pohledu zdravotní pojišťovny

OSVČ je považována za plátce pro účely zdravotního pojištění osoba, která má příjmy dle § 7 ZDP a osoby s nimi spolupracující, na které jsou dle ZDP rozděleny příjmy na dosažení výkonem spolupráci a výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. OSVČ musí také podat do 2. května následujícího roku „Přehled o příjmech a výdajích vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení“. Přehled musí obsahovat

zaplacené zálohy na pojistném, vyměřovací základy. („Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky 211: OSVČ“, 2016)

2.5.2.2 Vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ u OSVČ od roku 2015 byl zrušen. („Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky 211: OSVČ“, 2016)

Minimální vyměřovací základ je stanoven jako dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy. Minimální vyměřovací základ pro OSVČ od 1. 1. 2016 roční částka činí 13 503 Kč. Tedy minimální měsíční záloha na pojistné činí 1 823 Kč. Uvedené minimální zálohy platí pro všechny zdravotní pojišťovny. („Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky 211: OSVČ“, 2016)

Pokud je vyměřovací základ nižší, než je minimální vyměřovací základ, je OSVČ povinna odvést pojistné z minimálního vyměřovacího základu, tedy dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství tj. průměrná mzda pro rok 2016 činí 27 006 Kč. („Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: OSVČ – minimální výše záloh“, 2015)

3 Metodika

Cílem bakalářské práce je analyzovat daň z příjmů fyzických osob u konkrétní osoby samostatně výdělečně činné a najít nejvhodnější variantu výpočtu daňové povinnosti za použití prostředků daňové optimalizace.

Pro sestavení literární rešerše byla využita odborná literatura a také články z internetových zdrojů. Pro případovou studii zaměřující se na daň z příjmů fyzických osob a možností její optimalizace bylo vycházeno z daňové evidence, dokladů, z výkazu o majetku a dalších skutečnostech hrazených podnikatelem v průběhu zdaňovacího období. Mimo informací získaných z dokladů byly další informace zjištěny přímo od samotného živnostníka, a to údaje o příjmech z pronájmu nemovitosti, ostatních příjmech a dále informace o příjmech manželky.

Vybraný živnostník, osoba samostatně výdělečně činná, který podniká na základě živnostenského oprávnění a který není zapsaný v obchodním rejstříku. Klasifikací ekonomických činností CZ – NACE je výstavba bytových a nebytových budov, předmětem podnikání je zednictví.

V první části práce budou řešeny odpisy osobního automobilu, který byl podnikatelem pořízen v roce 2015. Bude sestaven odpisový plán osobního automobilu. Odpisový plán bude sestaven ve dvou variantách, v první variantě bude vypočten rovnoměrný odpis. Osobní automobil byl zařazen do 2. odpisové skupiny. Výpočet odpisu se rovná vstupní cena vynásobena sazbou a následně vydělena 100. Tento způsob výpočtu bude využit po celou dobu odepisování. V druhé variantě budou vypočteny zrychlené odpisy. První rok odepisování bude vypočten jako vstupní cena děleno koeficient, v dalších letech výše odpisu bude zjištěna jako 2krát zůstatková cena automobilu děleno koeficient, snížený o počet let odepisování. Koeficient a sazba pro výpočet odpisů bude zjištěn ze ZDP.

V druhé části práce bude proveden výpočet jednotlivých dílčích základů daně z příjmů fyzických osob, a to ve dvou variantách. V první variantě bude výpočet základu daně stanoven při použití skutečných výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V druhé variantě bude proveden výpočet základu daně uplatněním výdajů procentem z příjmů (tzn. paušální výdaje).

Dílčí základ daně dle § 6 ZDP bude zjištěn z potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění za zdaňovací období 2015. Dílčí základ daně dle § 7 ZDP bude zjištěn jako rozdíl mezi příjmy a skutečně vynaloženými náklady nebo mezi příjmy a výdaji uplatněnými procentem z příjmů. Další dílčí základ daně dle § 8 ZDP bude zjištěn např. z podnikatelského výpisu z běžného účtu. Dílčí základ daně dle § 9 ZDP bude vypočten jako rozdíl mezi příjmy a skutečnými výdaji nebo jako rozdíl mezi příjmy a uplatněnými výdaji procentem z příjmů. Dílčí základ daně dle § 10 ZDP je stanoven z rozdílu mezi příjmy a výdaji.

Od celkového základu daně budou odečteny nezdánitelné části daně a odčitatelné položky. Jedná se o např. příspěvky na životní pojištění, penzijní pojištění, dary a další.

Základ daně, snížený o nezdánitelné části daně a odčitatelné položky, bude zaokrouhlen na celá sta Kč dolů a vynásoben sazbou daně (15 %). Tímto výpočtem získáme daň z příjmů fyzických osob, která dále bude upravena o slevy na dani.

Po odečtu jednotlivých slev na dani bude vypočtena daň po uplatnění slev. Konečnou úpravou daně z příjmů fyzických osob je daňové zvýhodnění na vyživované děti žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Výsledkem je povinnost zaplatit daň z příjmů fyzických osob nebo naopak získání daňového bonusu.

Po stanovení daňové povinnosti či daňového bonusu, musí fyzická osoba podat daňové přiznání na příslušný finanční úřad, který se nachází v místě jejího trvalého bydliště. Nejpozději však musí podat daňové přiznání k daním z příjmů fyzických osob k 1. dubnu 2016.

V poslední části bude řešen výpočet silniční daně, která se vztahuje na silniční motorová vozidla. Pro výpočet daně je důležité znát zdvihový objem motoru v cm^3 , který bude zjištěn z technického průkazu vozidla. Podle objemu motoru bude stanovena sazba daně. Po zjištění sazby daně vynásobené slevou na dani ve výši 48 % bude vypočtena daň po snížení. Výsledná daň bude vydělena počtem měsíců užívání automobilu a následně vynásobena počtem měsíců v jednotlivém čtvrtletí. Dále budou

vypočteny zálohy, které je třeba během roku platit ve stanovených termínech. Zálohy jsou splatné 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince.

Z hlediska metod je využito metody sekundárního sběru dat, analýzy dokumentu, indukce, dedukce a komparace získaných poznatků.

4 Optimalizace u konkrétní OSVČ

4.1 Výběr daňového subjektu

V praktické části bakalářské práce bude popsáno stanovení základu daně a daňové povinnosti dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), u osoby samostatně výdělečně činné, která podniká na základě živnostenského zákona jako fyzická osoba nezapsaná v obchodním rejstříku, klasifikace ekonomických činností – CZ-NACE-výstavba bytových a nebytových budov, předmět podnikání zednictví. Jedná se o živnost ohlašovací řemeslnou. Vedle příjmů z podnikání vykazuje také příjmy z pronájmu nemovité věci a ostatní příjmy.

Nejprve bude proveden výpočet daňového základu dle jednotlivých druhů příjmů ve variantě č. 1 - uplatnění skutečných výdajů a variantě č. 2 - uplatnění výdajů procentem z příjmů.

Základ daně lze optimalizovat pomocí nezdanitelných částí základu daně a odčitatelných položek (v souladu s ustanovením § 15 ZDP). Tato optimalizace bude provedena u obou variant.

Z vypočtené daně lze odečíst slevy na dani (v souladu s ustanovením § 35 ba odst. 1) a uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované děti (v souladu s ustanovením § 35c ZDP). Tato optimalizace bude provedena u obou variant.

Závěrem bude porovnání výše daňového zatížení pana Zdeňka Zedníka při uplatnění skutečných výdajů a výdajů uplatněných procentem z příjmů při maximální optimalizaci daně z příjmů fyzických osob.

4.1.1 Varianta č. 1 - Při použití prokazatelně vynaložených výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů

Pan Zdeněk Zedník vykazuje za zdaňovací období roku 2015 příjmy ze živnosti (§ 7 – příjmy ze samostatné činnosti) v celkové výši 892 421 Kč a eviduje výdaje ve skutečné výši, tj. skutečně vynaložené na dosažení, udržení a zajištění příjmů v souladu se ZDP, ve výši 321 548 Kč.

4.1.2 Varianta č. 2 - Paušální výdaje

U příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP) lze uplatnit výdaje procentem z příjmů. Tato možnost je evidenčně méně náročná. Vzhledem ke skutečnosti, že pan Zdeněk Zedník

podniká na základě živnostenského oprávnění, kde je předmětem podnikání zednictví, druh živnosti ohlašovací řemeslná, má nárok na uplatnění výdajů procentem z příjmů ve výši 80 %.

4.2 Odpis majetku

Ve výkazu o majetku pan Zdeněk Zedník eviduje pouze osobní automobil, který byl pořízen v roce 2015. Pořizovací cena automobilu činí 417 155 Kč. Majetek je zařazen do 2. odpisové skupiny, jeho živnostnost je 5 let. Pan Zdeněk se rozhodl uplatnit zrychlené odpisy a to v roční výši 83 431 Kč, které si uplatní v daňovém přiznání za rok 2015 při použití skutečně vynaložených výdajů. Při použití paušálních výdajů, si nelze uplatnit odpisy (zrychlené nebo rovnoměrné), důvod je ten, že v 80 % paušálu je odpis hmotného majetku již započten.

4.2.1 Plán daňových odpisů – rovnoměrné odpisy

Odpisový plán při rovnoměrném odpisování hmotného majetku, který je zařazen do 2. odpisové skupiny, - první rok odpisování sazba činí 11 %, v dalších letech je sazba ve výši 22,25 %. Tento odpisový plán nebude pan Zdeněk Zedník využívat.

Tabulka 9 Rovnoměrné odpisy

Rok	Zůstatková cena	Roční odpis	Oprávký celkem
2015	371 267 Kč	45 888 Kč	45 888 Kč
2016	278 450 Kč	92 817 Kč	138 705 Kč
2017	185 633 Kč	92 817 Kč	231 522 Kč
2018	92 816 Kč	92 817 Kč	324 339 Kč
2019	0 Kč	92 816 Kč	417 155 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Plán daňových odpisů – zrychlené odpisy

Pan Zdeněk Zedník se rozhodl odpisovat osobní automobil pomocí zrychlených odpisů. Odpisový plán osobního automobilu, který je zařazen do 2. odpisové skupiny, kde v prvním roce odpisu je přiřazen koeficient 5, v dalších letech odpisování je přiřazen koeficient 6.

Tabulka 10 Zrychlené odpisy

Rok	Zůstatková cena	Roční odpis	Oprávky celkem
2015	333 724 Kč	83 431 Kč	83 431 Kč
2016	200 234 Kč	133 490 Kč	216 921 Kč
2017	100 117 Kč	100 117 Kč	317 038 Kč
2018	33 372 Kč	66 745 Kč	383 783 Kč
2019	0 Kč	33 372 Kč	417 155 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Stanovení dílčích základů daně

4.3.1 § 7 ZDP - Příjmy ze samostatné činnosti

Do § 7 ZDP jsou zařazeny veškeré příjmy a výdaje ze živnostenského podnikání, kterých dosáhl pan Zedník za zdaňovací období 2015.

Účetní odpis ve výši 83 431 Kč, který si pan Zedník uplatní ve variantě č. 1. V druhé variantě si nelze uplatnit tento odpis, z důvodu, že je již započten v 80 %.

Tabulka 11 Výpočet dílčích základů daně dle § 7 ZDP

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Příjmy podle § 7 zákona	892 421 Kč	892 421 Kč
Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	321 548 Kč	713 937 Kč
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	570 873 Kč	178 484 Kč
Úhrn částek snižujících základ daně	83 431 Kč	0 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 7 zákona	487 442 Kč	178 484 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2 § 8 ZDP - Příjmy z kapitálového majetku

Jedná se o úroky z běžného účtu, částka je zjištěna z bankovních výpisů.

Úroky plynoucí z běžného účtu si pan Zdeněk Zedník musí zahrnout do základu daně u obou variant.

Tabulka 12 Výpočet dílčích základů daně dle § 8 ZDP

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Příjmy podle § 8 zákona	150 Kč	150 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 8 zákona	150 Kč	150 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.3 §9 ZDP - Příjmy z nájmu

Pan Zdeněk Zedník vlastní pozemky, které pronajímá zemědělské společnosti. Jedná se o příjmy z nájmu dle § 9 ZDP. Roční příjem z pronájmu pozemku činil 19 500 Kč, vzhledem ke skutečnosti, že neeviduje žádné skutečné výdaje k tomuto druhu příjmu, byly uplatněny výdaje ve výši 30 % z příjmů.

Tabulka 13 Výpočet dílčího základu daně dle § 9 ZDP

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Příjmy podle § 9 zákona	19 500 Kč	19 500 Kč
Výdaje související s příjmy podle § 9 zákona	5 850 Kč	5 850 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 9 zákona	13 650 Kč	13 650 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.4 § 10 ZDP - Ostatní příjmy

V roce 2015 dále získal prodejem zemědělských přebytků, tedy dřeva z vlastního lesa, příjem ve výši 28 000 Kč. V souladu s ustanovením § 10 ZDP je tento příjem od daně z příjmů fyzických osob osvobozen, a to do výše 30 000 Kč. V daňovém přiznání nebude tento příjem vykazován (příjem je uveden pouze pro evidenci).

Tabulka 14 Výpočet dílčího základu daně dle § 10 ZDP

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Příjmy podle § 10 zákona	28 000 Kč	28 000 Kč
Výdaje související s příjmy podle § 10 zákona	0 Kč	0 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 10 zákona	0 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Výpočet základu daně

Součet jednotlivých základů daně z příjmů dle ZDP §§ 6 až 10 ZDP.

V § 6 ZDP příjmy ze závislé činnosti, pan Zedník neviduje žádné příjmy ze závislé činnosti. Dílčí výpočty jednotlivých základů daně jsou uvedeny výše.

Tabulka 15 Dílčí základy daně

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Dílčí základ daně z příjmů podle § 6 zákona	0 Kč	0 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 7 zákona	487 442 Kč	178 484 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 8 zákona	150 Kč	150 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 9 zákona	13 650 Kč	13 650 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 10 zákona	0 Kč	0 Kč
Základ daně celkem	501 242 Kč	192 284 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky dle § 15 ZDP si může pan Zedník uplatnit u obou variant, a to na základě potvrzení o jejich zaplacení, případně darování.

4.5.1 Odečet darů

Pan Zdeněk Zedník daroval krev, a to 1x v roce 2015. Hodnota odběru činí 2 000 Kč (potvrzení o dárcovství krve). Také daroval částku ve výši 6 000 Kč základní škole (darovací smlouva). Hodnota daru (darů) musí přesáhnout ve zdaňovacím období 2 % ze základu daně anebo dar musí činit alespoň 1 000 Kč. Tyto podmínky poplatník splňuje, a proto může uplatnit celou výši darů v daňovém přiznání.

Tabulka 16 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Základ daně	501 242 Kč	192 284 Kč
Hodnota bezúplatného plnění (darů/darů)	8 000 Kč	8 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem	8 000 Kč	8 000 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	493 242 Kč	184 284 Kč
Základ daně zaokrouhlený	493 200 Kč	184 200 Kč
Daň (15 %)	73 980 Kč	27 630 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.5.2 Odečet úroků z úvěrů

Pan Zdeněk Zedník využil hypoteční úvěr na stavbu domu. Rodinný dům je již zkolaudován a zapsán v katastru nemovitostí. Dům využívá k vlastnímu bydlení, uplatňuje si tedy v daňovém přiznání odečet úroků z hypotečního úvěru ve výši 29 491 Kč.

Tabulka 17 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů, úroků z hypotečního úvěru

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Základ daně	501 242 Kč	192 284 Kč
Hodnota bezúplatného plnění (darů/darů)	8 000 Kč	8 000 Kč
Odečet úroků	29 491 Kč	29 491 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem	37 491 Kč	37 491 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	463 751 Kč	154 793 Kč
Základ daně zaokrouhlený	463 700 Kč	154 700 Kč
Daň (15 %)	69 555 Kč	23 205 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.5.3 Odečet příspěvků na penzijní připojištění

Dále si platí penzijní připojištění, měsíčně ve výši 2 000 Kč. Doložil potvrzení o zaplacení penzijního připojištění za zdaňovací období 2015 ve výši 24 000 Kč. V souladu se ZDP si může uplatnit zaplacené penzijní připojištění, které však musí snížit o 12 000 Kč, maximální částku, kterou lze takto odečíst za zdaňovací období 2015 činí celkem 12 000 Kč.

Tabulka 18 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů, úroků z hypotečního úvěru a penzijní připojištění

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Základ daně	501 242 Kč	192 284 Kč
Hodnota bezúplatného plnění (darů/darů)	8 000 Kč	8 000 Kč
Odečet úroků	29 491 Kč	29 491 Kč
Penzijní připojištění, penzijní pojištění	12 000 Kč	12 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem	49 491 Kč	49 491 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	451 751 Kč	142 793 Kč
Základ daně zaokrouhlený	451 700 Kč	142 700 Kč
Daň (15 %)	67 755 Kč	21 405 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.5.4 Odečet příspěvků na soukromé životní pojištění

Pan Zedník si hradí soukromé životní pojištění v měsíční výši 1 000 Kč, pojišťovna vydala potvrzení o zaplaceném pojistném na soukromé životní pojištění ve zdaňovacím období 2015 ve výši 12 000 Kč. Toto je také maximální částka, kterou si lze v daňovém přiznání uplatnit.

Tabulka 19 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů, úroků z hypotečního úvěru, penzijní připojištění a životní pojištění

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Základ daně	501 242 Kč	192 284 Kč
Hodnota bezúplatného plnění (darů/darů)	8 000 Kč	8 000 Kč
Odečet úroků	29 491 Kč	29 491 Kč
Penzijní připojištění, penzijní pojištění	12 000 Kč	12 000 Kč
Životní pojištění	12 000 Kč	12 000 Kč
Nezdanitelné části základu daně celkem	61 491 Kč	61 491 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	439 751 Kč	130 793 Kč
Základ daně zaokrouhlený	439 700 Kč	130 700 Kč
Daň (15%)	65 955 Kč	19 605 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Od základu daně odečteme nezdanitelné části základu daně, základ daně zaokrouhlíme na celá sta Kč dolů a vypočteme 15 % daň z příjmů. Nyní se jeví z hlediska daňové optimalizace výhodnější varianta č. 2, tj. uplatnění výdajů procentem z příjmů, kdy daňová povinnost činí 19 605 Kč, což o 46 350 Kč méně na platbě daně z příjmů než při uplatnění skutečných výdajů.

4.6 Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

Podle ZDP byla vypočtena daňová povinnost pana Zedníka a nyní budou uplatněny slevy na dani a daňové zvýhodnění.

4.6.1 Sleva na poplatníka

Základní sleva ve výši 24 840 Kč na poplatníka dle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP,

- jedná se o základní slevu na poplatníka, kterou si může v daňovém přiznání uplatnit každý poplatník.

Tabulka 20 Uplatnění základní slevy na poplatníka

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Daň	65 955 Kč	19 605 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňová povinnost	41 115 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.6.2 Sleva na manželku

Sleva na manželku (manžela) ve výši 24 840 Kč žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP:

- slevu si uplatní poplatník v případě, že jeho manželka, která žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti a nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč. Do vlastního příjmu manželky se nezahrnují např. dávky státní sociální podpory, dávky pěstounské péče s výjimkou odměny pěstouna, příspěvek na péči,
- vzhledem k tomu, že manželka pana Zedníka za rok 2015 byla zaměstnána na dohody o provedení práce a její roční příjem činil 58 200 Kč, splňuje podmínky pro uplatnění výše uvedené slevy,
- slevu na manželku však lze uplatnit pouze při použití skutečných výdajů, tzn. ve variantě č. 1,
- ustanovení § 35ca ZDP neumožňuje uplatnění slevy na manželku, která nedosahuje ročního příjmu 68 000 Kč, při použití výdajů procentem z příjmů.

Tabulka 21 Uplatnění základní slevy na poplatníka a sleva na manžel/ku(a)

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Daň	65 955 Kč	19 605 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	0 Kč – nelze uplatnit
Daňová povinnost	16 275 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.6.3 Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte dle § 35ba odst. 1 písm. g) ZDP,

- jedná se o uplatňovanou slevu za umístění dítěte v zařízení péče o děti předškolního věku (mateřské školy). Slevu lze uplatnit ve výši prokazatelně vynaložených výdajů, maximálně do výše 9 200 Kč za každé vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti.
- Pan Zedník vyživuje, společně s manželkou, dvě děti ve věku 5 a 10 let. Pětileté dítě navštěvuje mateřskou školu. Pan Zedník zaplatil v rámci předškolního vzdělávání 13 000 Kč.

Tabulka 22 Uplatnění základní slevy na poplatníka, sleva na manžel/ku(a) a sleva za umístění dítěte

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Daň	65 955 Kč	19 605 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	0 Kč
Sleva za umístění dítěte	9 200 Kč	9 200 Kč
Daňová povinnost	7 075 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.6.4 Daňové zvýhodnění na vyživované děti

Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob dle § 35c ZDP:

- nárok na daňové zvýhodnění má poplatník, který vyživuje ve společně hospodařící domácnosti jedno dítě ve výši 13 404 Kč ročně, druhé dítě 15 804 Kč ročně a třetí a každé další ve výši 17 004 Kč ročně,
- daňové zvýhodnění si může uplatnit ve zdaňovacím období nebo v tomtéž kalendářním měsíci pouze jeden z rodičů,
- pan Zedník uplatňuje ve svém daňovém přiznání daňové zvýhodnění na obě děti, což doloží potvrzením od zaměstnavatelů manželky,
- varianta č. 1 umožňuje uplatnění daňového zvýhodnění, důvodem je použití skutečných výdajů,
- varianta č. 2 neumožňuje uplatnění daňového zvýhodnění při použití paušálních výdajů (viz. § 35ca písm. b) ZDP).

Tabulka 23 Úprava daně, uplatnění slev a daňového zvýhodnění na vyživované děti

Položka	Varianta č. 1 – skutečné výdaje	Varianta č. 2 – výdaje uplatněné procentem z příjmů
Daň	65 955 Kč	19 605 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva na manželku	24 840 Kč	0 Kč
Sleva za umístění dítěte	9 200 Kč	9 200 Kč
Daň po uplatnění slev	7 075 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě - na jedno dítě	13 404 Kč	0 Kč
	12 měsíců	
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě - na druhé dítě	15 804 Kč	0 Kč
	12 měsíců	
Daňová povinnost	0 Kč	0 Kč
Daňový bonus	22 133 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.7 Vyhodnocení variant a doporučení

4.7.1.1 Vyhodnocení - varianta č. 1

Při výpočtu daně z příjmů fyzických osob byly využity veškeré dostupné optimalizační možnosti dané zákonem o daních z příjmů fyzických osob. Daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2015 pana Zdeňka Zedníka činí 0 Kč a daňový bonus na vyživované děti je vypočten ve výši 22 133 Kč.

4.7.2 Vyhodnocení - varianta č. 2

Uplatnění výdajů procentem z příjmů je pro pana Zedníka evidenčně méně náročné než evidovat skutečné výdaje. Výsledná daňová povinnost za zdaňovací období roku 2015 činí 0 Kč. Ve výsledku si však nemůže uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti.

4.7.3 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na vyživované děti žijící ve společné domácnosti si ve zdaňovacím období může uplatnit pouze jeden z nich. Proto existuje možnost uplatnění daňového zvýhodnění paní Zedníkovou, která pracovala v roce 2015 na dohody o provedení práce, kde její roční příjem činil 58 200 Kč. V souladu s ustanovením § 35c odst. 4 ZDP vykazuje paní Zedníková dostatečné příjmy na to, aby si daňové zvýhodnění na vyživované děti dodatečně uplatnila ve svém daňovém přiznání za zdaňovací období 2015.

Tabulka 24 Výpočet daňové povinnosti paní Zedníkové za zdaň. období 2015

Položka	Varianta č. 3	Varianta č. 4
Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	58 200 Kč	58 200 Kč
Základ daně	58 200 Kč	58 200 Kč
Daň (dle § 16 ZDP)	8 730 Kč	8 730 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva na manželku	0 Kč	0 Kč
Sleva za umístění dítěte	0 Kč	0 Kč
Daň po uplatnění slev	0 Kč	0 Kč
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě - na jedno dítě	13 404 Kč	0 Kč
	12 měsíců	
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě - na druhé dítě	15 804 Kč	0 Kč
	12 měsíců	
Daňová povinnost	0 Kč	0 Kč
Daňový bonus	29 208 Kč	0 Kč
Sražená daň (§ 36 odst. 7 ZDP)	8 730 Kč	8 730 Kč
Zbývá doplatit – (+) zbývá doplatit, (-) zaplaceno více	-37 938 Kč	-8 730 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Ve variantě č. 3 bylo podáno paní Zedníkovou daňové přiznání za zdaňovací období roku 2015, kde jsou zúčtovány příjmy z dohod o provedení práce a bylo uplatněno daňové zvýhodnění na vyživované děti žijící s ní ve společně hospodařící domácnosti. Výsledkem je přeplatek daně z příjmů fyzických osob ve výši 37 938 Kč.

Variantou č. 4 bylo provedeno pouze zúčtování daně z příjmů fyzických osob z dohod o provedení práce, kterými byla paní Zedníkové sražena daň. Výsledkem je vrácení daně z příjmů fyzických osob ve výši 8 730 Kč.

4.7.4 Doporučení

Závěr lze manželům Zedníkovým jen doporučit, že z hlediska daňové optimalizace je nejpříznivější varianta č. 2 u pana Zedníka, tj. uplatnění výdajů procentem z příjmů a dále varianta č. 3 u paní Zedníkové, tj. v rámci daňového přiznání zúčtovat příjmy z dohod o provedení práce za rok 2015 a uplatnit v daňovém přiznání daňové zvýhodnění na jedno a druhé dítě žijící s ní ve společně hospodařící domácnosti. Tato kombinace variant bude pro rodinu Zedníkových z hlediska daňového zatížení nejoptimálnější.

4.8 Silniční daň

Pan Zdeněk Zedník v lednu roku 2015 si pořídil osobní automobil pro podnikatelskou činnost. Je povinen být poplatníkem silniční daně, tuto daň zaplatit a podat v řádném termínu přiznání k silniční dani.

Pro výpočet záloh musíme zjistit základ daně, kterým je zdvihový objem motoru v cm^3 . Údaje o objemu motoru nalezneme v technickém průkazu osobního vozidla. Po zjištění základu daně přiřadíme sazbu daně dle zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Potom sazbu daně snížíme o procento, které je uvedeno v § 6 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční ve znění pozdějších předpisů.

Sníženou sazbu vydělíme počtem kalendářních měsíců, ve kterém vznikla daňová povinnost.

Osobní automobil byl zaregistrován 4. ledna 2015, tedy můžeme použít sníženou sazbu daně o 48 %. Procento můžeme uplatnit po dobu 36 měsíců od první registrace, dále o 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců a o 25 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců.

Tabulka 25 Výpočet silniční daně

Položka	Zdvihový objem motoru v cm^3	Roční sazba daně	Snížení daně	Daň po snížení
Osobní automobil	1 968	3 000 Kč	48 %	1 560 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výše měsíční zálohy činí $= \frac{1\,560}{12} = 130$ Kč.

Pan Zdeněk Zedník bude platit čtvrtletní zálohy na silniční dani, které jsou splatné ke dni:

- 15. dubna (leden, únor, březen), záloha činí 390 Kč,
- 15. července (duben, květen, červen), záloha činí 390 Kč,
- 15. října (červenec, srpen, září), záloha činí 390 Kč,
- 15. prosince (říjen, listopad), záloha činí 260 Kč.
- 31. ledna (prosinec), záloha činí 130 Kč.

Od 1. ledna 2016 do 31. ledna 2016 musí pan Zdeněk uhradit poslední zálohu na silniční daň a také je povinen podat daňové přiznání k silniční dani za zdaňovací období roku 2015.

5 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo analyzovat problematiku daně z příjmů fyzických osob u vybrané osoby samostatně výdělečně činné a nalézt takovou variantu výpočtu daně z příjmů, která by byla pro podnikatele co nejvýhodnější.

V hlavní části bakalářské práce byla řešena optimalizace daně z příjmů fyzických osob u osoby samostatně výdělečně činné tj. v našem případě u pana Zdeňka Zedníka. V další části byl řešen výpočet platby silniční daně. Jednalo se o osobní automobil, který si pan Zedník pořídil v lednu 2015.

Pan Zdeněk Zedník ve zdaňovacím období (kalendářní rok) 2015 vedl daňovou evidenci, tedy evidenci příjmů a výdajů, pohledávek a závazků a evidenci majetku. Na základě daňové evidence byla provedena daňová optimalizace daně z příjmů fyzických osob. V první řadě byla stanovena výše dílčích základů daně z příjmů fyzických osob. Při výpočtu dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP byly uplatněny skutečně vynaložené výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů. Pro porovnání dílčího základu daně ze samostatné činnosti byl proveden výpočet i uplatněním výdajů procentem z příjmů. Základy daně při uplatnění výdajů byly rozdílné, lišily se téměř o 300 000 Kč. Výdaje uplatněné procentem z příjmů byly mnohem vyšší, než ty, které byly skutečně vynaloženy panem Zdeňkem Zedníkem v kalendářním roce 2015.

Nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP snížily oba základy daně ve stejné výši. Daň byla rozdílná o 45 000 Kč. Důvod rozdílu souvisí s výší základu daně. Z vypočtené daně byly uplatněny slevy na dani. Při využití skutečně vynaložených výdajů na dosažení, udržení a zajištění příjmů nevznikla žádná daňová povinnost, ale pan Zedník si může uplatnit daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti a tím dosáhl daňového bonusu ve výši 22 133 Kč. Pan Zedník si nemůže uplatnit veškeré slevy a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti při použití paušálních výdajů. Tímto nemá nárok na daňové zvýhodnění (daňový bonus), ale konečná částka daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2015 činí 0 Kč.

Při daňové optimalizaci pana Zedníka bylo zjištěno, že jeho manželka nevykazuje příjmy vyšší než 68 000 Kč a v roce 2015 byla zaměstnána pouze na dohody o

provedení práce. Daňová optimalizace byla provedena i ve výpočtu paní Zedníkové. V jedné variantě byly zúčtovány pouze příjmy z dohod o provedení práce, výsledkem byl přeplatek ve výši 8 730 Kč. V další variantě byly zúčtovány dohody o provedení práce a zároveň uplatněno daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti. V této variantě byl zjištěn daňový přeplatek ve výši 37 938 Kč.

V rámci daňové optimalizace lze panu Zdeňku Zedníkovi doporučit uplatnění výdajů procentem z příjmů. V tomto případě jeho výsledná daňová povinnost činila 0 Kč a náklady na zpracování a evidenci by byly minimální. Vzhledem k tomu, že paní Zedníková získala v průběhu roku 2015 příjmy z dohod, je třeba ji doporučit, aby také podala daňové přiznání. V tomto přiznání uvede veškeré své příjmy, uplatní slevy na dani a daňové zvýhodnění.

Panem Zdeňkem Zedníkem byl pořízen dlouhodobý hmotný majetek - osobní automobil. Tento automobil byl využíván v průběhu kalendářního roku 2015 k podnikání a vznikla povinnost platit silniční daň. Výše daně se odvíjí od zdvihového objemu motoru vozidla v cm³. Vzhledem k tomu, že se jednalo se o nový automobil, bylo výhodnou, uplatnění snížené sazby silniční daně o 48 %, a to po dobu 36 kalendářních měsíců. Z tohoto důvodu daň již dále nelze optimalizovat.

Pan Zdeněk Zedník za zdaňovací období (kalendářní rok) 2015 podá finančnímu úřadu dvě daňová přiznání. Přiznání k dani z příjmů fyzických osob, které bude podáno k 1. dubnu 2016. Druhé daňové přiznání k silniční dani, které bude podáno do 31. ledna 2016.

I. Summary

This bachelor's thesis deals with the tax optimisation in a chosen self-employed person. The objective of this thesis is to elaborate several optimizing versions of calculation of tax liability.

The first part is devoted to the theoretical knowledge and provides an overview of basic terms. Next part of thesis is focused the income tax of individuals and its structure. Important changes, which have come in the law of the income tax of individuals in the last years. The main part is focused on determining the calculations of partial tax bases on income of individuals and analysis of differences between the tax bases set difference of income and expenses actually incurred and expenditure set percentage of income. The issues of taxation and tax liability determination are applied on selected self-employed person. The conclusion of this thesis summarizes the date finding which evidence the fact that any version of tax optimization reduces the taxpayer's tax liability.

Key words: personal income tax, tax base, tax optimization, tax liability.

JEL Classification: H24 – Personal Income and Other Nonbusiness Taxes and Subsidies

II. Seznam použitých zdrojů

Dobešová, K. (2014). *Změny ve zdanění příjmů ze závislé činnosti od 1. 1. 2014*. (PragoReal vzdělávání s. r. o.).

Dobešová, K. (2015). *Změny ve zdaňování mezd v roce 2015*. (PragoReal vzdělávání s. r. o.).

Dušek, J. (2015). *Daně z příjmů 2015* (10. vydání). Praha: Grada Publishing a. s.

Chalupa, R. a kol. (2011). *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2011* (9., aktualizované vydání). Olomouc: ANAG.

Kovanicová, D. (1998) *Abeceda účetních znalostí pro každého* (8., aktualizované vydání). Praha: Polygon.

Křemen, B. (2012). *100 legálních daňových triků 2012* (2. rozšířené vydání). Praha: ESAP.

Kubátová, K. (2015). *Daňová teorie a politika* (6., aktualizované vydání). Praha: Wolters Kluwer.

Macík, K. (2000). *Účetnictví pro manažerskou praxi* (1. vyd.). Praha: Grada.

Marková, H. (2015). *Daňové zákony 2015*. Praha: Grada Publishing.

Marková, H. (2016). *Daňové zákony 2016*. Praha: Grada Publishing.

Ryneš, P. (2014) *Podvojně účetnictví a účetní závěrka* (14. aktualizované vydání). Olomouc: Anag.

Sedláček, J. (2004). *Účetnictví podnikatelů: Po vstupu do Evropské unie*. Praha: C.H. Beck.

Skálová, J., a kolektiv. (2013). *Podvojný účetnictví 2013*. Praha: Grada.

Strouhal, J., & Židlická, R. (2010). *Účetnictví 2010: velká kniha příkladů*. Brno: Computer Press, a. s.

Široký, J. (2015) *Základy daňové teorie s praktickými příklady* (1. vydání). Praha: Wolters Kluwer.

Vančurová, A., & Láchová, L. (2014). *Daňový systém ČR .V Praze: 1. VOX.*

Zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Ženíšková, M. (2016). *Sociální a Zdravotní pojištění v roce 2016*. Metodické aktuality 2016 (2), 4-25

Internetové zdroje:

Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ. (2015). *Česká správa sociálního zabezpečení: Pojištění OSVČ* (Online). Přístup z <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc>

Finanční správa: Změny v oblasti daně z příjmů a dalších navazujících zákonů. (2015). *Finanční správa: Změny v oblasti daně z příjmů a dalších navazujících zákonů* (Online). Přístup dne 28. 12. 2015 , z <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/novinky/2015/prehled-nejdulezitejsich-zmen-pro-obcany-6940>

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: OSVČ - minimální výše záloh. (2015). *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky: OSVČ - minimální výše záloh* (Online). Přístup z <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>

Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky 211: OSVČ. (2016). *Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky 211: OSVČ* (Online). Přístup z <http://www.zpmvcr.cz/platci/osvc/>

III. Seznam obrázků a tabulek

Tabulka 1 Postup účtování u daně z příjmů.....	12
Tabulka 2 Postup účtování DPH při vstupu i výstupu.....	14
Tabulka 3 Postup účtování u ostatních daní	15
Tabulka 4 Postup účtování u ostatních přímých daní	15
Tabulka 5 Účtování silniční daně	16
Tabulka 6 Výdajové sazby.....	18
Tabulka 7 Změny ve zdanění příjmů ze závislé činnosti do 1. 1. 2014.....	20
Tabulka 8 Daňové zvýhodnění	22
Tabulka 9 Rovnoměrné odpisy	31
Tabulka 10 Zrychlené odpisy	32
Tabulka 11 Výpočet dílčích základů daně dle § 7 ZDP	32
Tabulka 12 Výpočet dílčích základů daně dle § 8 ZDP	33
Tabulka 13 Výpočet dílčího základu daně dle § 9 ZDP	33
Tabulka 14 Výpočet dílčího základu daně dle § 10 ZDP	34
Tabulka 15 Dílčí základy daně	34
Tabulka 16 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů	35
Tabulka 17 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů, úroků z hypotečního úvěru	36
Tabulka 18 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů, úroků z hypotečního úvěru a penzijní přípojištění	37
Tabulka 19 Částka dle § 15 ZDP, odečet darů, úroků z hypotečního úvěru, penzijní přípojištění a životní pojištění.....	38
Tabulka 20 Uplatnění základní slevy na poplatníka	39
Tabulka 21 Uplatnění základní slevy na poplatníka a sleva na manžel/ku(a)	40
Tabulka 22 Uplatnění základní slevy na poplatníka, sleva na manžel/ku(a) a sleva za umístění dítěte.....	40
Tabulka 23 Úprava daně, uplatnění slev a daňového zvýhodnění na vyživované děti ..	41
Tabulka 24 Výpočet daňové povinnosti paní Zedníkové za zdaň. období 2015	43
Tabulka 25 Výpočet silniční daně	44
 Schéma 1 Druhy sazeb daně	 8
Schéma 2 Přímé daně.....	10
Schéma 3 Nepřímé daně	10

IV. Seznam použitých zkratek

DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
MD/D	Strana účtu MD/Dal
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů